

Politiets bistandsplikt til barnevernet

En juridisk oppgave

BACHELOROPPGAVE (BOPPG30)

Politihøgskolen

2017

Kand.nr: 521

Antall ord: 6499

Innholdsfortegnelse:

1. Innledning.....	2
1.1 Oppdraget.....	2
1.2 Problemstilling og avgrensning.....	3
1.3 Rettskildebilde.....	3
2. Barnevernloven § 6-8.....	4
2.1 Bistandsanmodning.....	5
2.2 Politibistand er et dramatisk virkemiddel.....	5
2.3 Begrepet «Bistand».....	6
3. Bistandsplikten til andre offentlige etater.....	7
3.1 Politiloven § 2.....	7
3.2 Politiinstruksen § 2-2 nr. 5.....	8
3.3 Gjennomføringen av bistand etter pi § 13-5.....	8
4. Politiloven § 6.....	9
4.1 Behovsprinsippet.....	9
4.2 Forholdsmessighetsprinsippet.....	11
4.3 Saklighetsprinsippet.....	12
5. Barnevernets hjemmelsgrunnlag.....	13
5.1 Prinsippet om barnets beste.....	14
5.2 Barnevernloven § 4-3.....	14
5.2.1 Skjønnsmessig vurdering etter første ledd.....	14
5.2.2 Kravet om varsomhet etter annet ledd.....	15
5.2.3 Politibistand etter tredje ledd.....	15
5.3 Barnevernloven § 4-6.....	16
5.3.1 Grunnvilkåret «vesentlig skadelidende» etter annet ledd.....	16
5.3.2 En skjønnsmessig vurdering.....	17
5.3.3 Vurdering av vilkåret «vesentlig skadelidende».....	17
6. Oppsummering.....	18
Litteraturliste.....	20

1. Innledning

I denne juridiske oppgaven skriver jeg om politiets plikt¹ til å bistå barnevernet etter barnevernloven² § 6-8. Ideen vokste frem etter at jeg i praksisåret bistod barnevernet med å utføre et akuttvedtak. Under oppdraget opplevde jeg usikkerhet rundt det faktiske hjemmelsgrunnlaget og hvordan bistanden til barnevernet skulle utføres.

Jeg mener det er viktig for politiet å være bevisst sin rolle som bistandsorgan for barnevernet. Det er vesentlig for oppdragsløsningen at de vet hva de kan bistå med, hvordan denne bistanden skal utføres og har kjennskap til lovverket tilhørende det myndighetsorganet som mottar bistand.

I denne oppgaven ønsker jeg å finne frem til hvor politiets bistand til barnevernet står hjemlet, hvilke lover og prinsipper som bestemmer hvordan bistanden skal utføres og hvordan barnevernet jobber opp mot sitt eget lovverk før de ber om bistand.

1.1 Oppdraget

For å kunne bidra til videre drøfting introduserer jeg et oppdrag fra praksisåret mitt hvor jeg var utplassert ved et lensmannskontor i en liten bygd. Vi ble kontaktet av det lokale barnevernet som hadde fattet et akuttvedtak for å plassere et barn utenfor hjemmet. De anmodet derfor bistand av politiet for å gjennomføre dette.

Situasjonen var slik at mor og far hadde unngått barnevernet i lengre tid. De var på rømmen og flyttet fra sted til sted. Barnevernet ønsket å oppnå kontakt og et eventuelt samarbeid med foreldrene, og se til at barnet hadde det bra og fikk den oppfølgingen det trengte.

Barnevernet hadde derimot ikke grunnlag for å si noe om barnets tilstand, men fordi foreldrene unngikk barnevernet var det ikke mulig å undersøke dette. Grunnet faren for at de skulle stikke av igjen, fattet barnevernet et akuttvedtak slik at de kunne gå inn og ta ut barnet.

Begrunnelsen for valg av politibistand var at barnevernet fryktet at foreldrene ville bruke makt, eller true med å skade barnet for å komme seg unna.

Vi kjørte siviltilt til adressen hvor de bodde og så raskt mor i vinduet som var tydelig forskrekket. Det var mulig hun skjønnte barnevernet kom da flere personer gikk mot huset. I det vi nærmet oss ytterdøren ble den låst. En av politikolleagaene mine hadde med seg et

¹ St.meld. nr. 42 (2004-2005). *Politiets rolle og oppgaver*, s. 42

² Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juni 1992 nr. 100

brekkjern som ble slått gjennom ruten på døren slik at vi fikk låst den fra innsiden. Oppdraget ble gjennomført uten mer bruk av fysisk makt og barnet ble overlevert til barnevernet.

På det daværende tidspunktet hadde jeg lite kunnskap om politiets bistandsplikt til andre etater og hvordan bistanden skulle utføres, og klarte ikke plassere handlingene vi foretok oss ut fra et hjemmelsgrunnlag. Dersom den generelle politimann har like lite kontroll på lovverket som jeg hadde under hendelsen, ser jeg for meg at det fort kan oppstå usikkerhet rundt politiets bistandsplikt.

1.2 Problemstilling og avgrensning

I denne oppgaven vil jeg prøve å svare på denne problemstillingen: «*Hvilket ansvar har politiet dersom barnevernet krever bistand etter bvl § 6-8?*»

Videre i oppgaven vil jeg introdusere og drøfte underproblemstillinger som er knyttet opp til hovedproblemstillingen.

For å avgrense oppgaven kommer jeg ikke til å ta for meg det generelle tverretatlige samarbeidet mellom politi og barnevern. Selv om både politiet og barnevernet er forvaltningsorgan³ som også omfattes av lover etter forvaltningsloven⁴, kommer jeg grunnet oppgavens størrelse ikke til å trekke dette inn i drøftelsen. Jeg kommer heller ikke til å vurdere lovligheten av oppdraget som ble beskrevet ovenfor. Det ble tatt med for å belyse problemstillingen og gi eksempler videre i drøftingen. Derimot ønsker jeg ved hjelp av juridisk metode å dykke dypere ned i det lovverket som gjør seg gjeldene når politiet bistår barnevernet ved utførelsen av en undersøkelse eller et akuttvedtak. Jeg ønsker å trekke frem lover som hjemler både politiets opptreden og barnevernets opptreden, med et konkret fokus på bvl § 6-8.

1.3 Rettskildebilde

For å ta fatt på problemstillingen min og forstå bruken av bvl § 6-8, politiets bistandsplikt og barnevernets eget lovverk har jeg funnet frem til flere ulike rettskilder som har vært aktuelle. Deriblant har jeg i søket mitt gjennomgått relevant informasjon i lovteksten, lovforarbeider, rettspraksis og juridisk litteratur. Oppgaven min legger hovedvekten på lovforarbeider hentet fra Rettsdata⁵ og relevant juridisk litteratur, da det var lite rettspraksis å finne som var nært tilknyttet politiets bistandsplikt til barnevernet. Årsaken til dette kan, som Mons Oppedal

³ jf. forvaltningsloven § 1

⁴ Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10.februar 1967

⁵ www.rettsdata.no

skriver, muligens være at et akuttvedtak ofte opphører når situasjonen ikke lenger er akutt og at det da ikke prøves høyere opp i rettssystemet. Dermed vil politiets bistand i saker hvor bvl § 6-8 anvendes, sjelden bli drøftet i ettertid. Da Oppedal skrev sin bok om akutthjemlene i 2008 var det som han skrev på daværende tidspunkt «ingen rettsavgjørelser» som tok direkte stilling til lovligheten ved utførelsen av et akuttvedtak.⁶ I mine søk kan jeg ikke se at dette har forandret seg frem til nåværende dato.

2. Barnevernloven § 6-8

Barnevernloven § 6-8 regulerer barnevernets bruk av tvang ved undersøkelser og fullbyrdelser av vedtak og hjemler barnevernets bruk av politi i paragrafene som er nevnt i bestemmelsen.

I noen tilfeller kan barnevernet møte på motstand i arbeidet sitt, som resulterer i at det blir vanskelig å få gjennomført undersøkelser eller andre typer tiltak uten at det blir nødvendig å bruke tvang. Det kan være i tilfeller hvor foreldre eller andre involverte prøver å hindre barnevernet i å gjennomføre undersøkelse etter bvl § 4-3 eller gjennomføre de ulike vedtaksparagrafene som står oppført i bvl § 6-8⁷. Eksempler på dette kan være å fysisk holde fast tjenestepersoner eller holde seg skjult over lengre tid.

Ordlyden i bvl § 6-8 er som følger:

§ 6-8 Bruk av tvang ved gjennomføring av undersøkelser og ved fullbyrding av vedtak

Når det finnes påkrevet kan barnevernadministrasjonens leder kreve bistand av politiet til gjennomføring av undersøkelser etter § 4-3 og til fullbyrdelse av vedtak etter §§ 4-6 annet ledd, 4-8, 4-9, 4-10, 4-11, 4-12, 4-17, 4-24, 4-25 annet ledd og 4-29.

Som ordlyden tilsier kan barnevernets leder kreve politibistand både når det er nødvendig for å gjennomføre tvangsvedtak og ved undersøkelsessaker.⁸ Dersom barnevernet kommer til politiet med en anmodning om at det trengs bistand i et tilfelle som nevnt i bvl § 6-8 kan ikke politiet nekte å yte bistand, da det det uttrykkelig står i lovteksten «kreve bistand».⁹

⁶ Mons Oppedal, *Akutthjemlene i barnevernloven*, Oslo 2008 s. 142

⁷ Kari Ofstad, Randi Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, 6.utgave Oslo 2015 s. 350

⁸ Knut Lindboe, *Barnevernloven*, 7.utgave Oslo 2011 s. 103

⁹ Ofstad & Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, s. 350

2.1 Bistandsanmodning

Derimot skal politiet etter politiinstruksen¹⁰ § 13-4 vurdere lovligheten av enhver anmodning som kommer inn til politiet. Pi § 13-4 stiller krav for hvordan en bistandsanmodning skal mottas og behandles.

Det stilles blant annet et krav til politiet om at de skal kontrollere det rettslige grunnlaget for anmodningen. Politiet har et selvstendig ansvar for å påse at den som fremmer anmodningen har myndighet til å gjøre dette og at den ikke bygger på uriktig rettsoppfatning, eller feil opplysninger. Dersom politiet er usikre må de kontrollere de faktiske forholdene som anmodningen bygger på.

Høyesterett gav uttrykk for dette ansvaret da de opphevet en dom hvor barnevernet ikke kunne kreve bistand etter bvl § 6-8 fordi det ikke var godkjent myndighet som fremmet anmodningen. Fordi politiet ikke sjekket at de formelle kravene var oppfylt gav ikke denne bestemmelsen «*politiet rett og plikt til bistand*»¹¹

I en tolkningsuttalelse fra BUFDIR som omhandlet politiets bistandsplikt svarte direktoratet at det stilles et krav til barnevernet om at de dokumenterer sine vurderinger.¹² Dersom ikke barnevernet viser til slik dokumentasjon kan politiet, selv om de har plikt til å bistå, nekte å yte bistand frem til slik dokumentasjon foreligger.

2.2 Politibistand er et dramatisk virkemiddel

Kommer politiet frem til at bistandsanmodningen kan følges opp sier forarbeidene¹³ til bvl § 6-8 at det er politiet selv som skal vurdere på hvilken måte de ønsker å yte bistand i det enkelte tilfellet, og at barnevernet skal være med som den ansvarlige for gjennomføringen. Bruk av politi blir i forarbeidene beskrevet som et «*dramatisk virkemiddel*» som bare skal brukes i unntakstilfeller. Hva som menes med unntakstilfeller blir ikke nærmere presisert, men så lenge det er barnevernet som er ansvarlige for gjennomføringen skal barnevernadministrasjonens leder gjøre en grundig og faglig vurdering om politibistand er nødvendig i det aktuelle tilfellet.¹⁴ De vurderingene barnevernet gjør seg i henhold til eget lovverk vil bli drøftet i Punkt 5.

¹⁰ Alminnelig tjenesteinstruks for politiet (politiinstruksen) av 22. juni 1990

¹¹ Publisert Rt. 2004, s. 128. Grunnet feil i barnevernets fremsettelse av anmodningen etter bvl § 6-8 og politiets vurderinger av anmodningen, ble en mann frifunnet i en sak som omhandlet overtredelse av daværende strl. § 326 nr. 1 for å ha forsøkt å hindre politiet i å hente hans 14 år gamle datter.

¹² Tolkningsuttalelse fra barne-, ungdom-, og familiedirektoratet (BUFDIR) 27. mai .2015 s. 3

¹³ Prop.43 L (2011-2012) s. 56

¹⁴ Ofstad & Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, s. 351

I forarbeidene¹⁵ til barnevernloven med forslag om endringer mente barne- og familiedepartementet at dersom barnevernet ser det nødvendig å bruke politi skal de ha forsøkt eller vurdert det dit hen at andre lempeligere midler ikke vil være hensiktsmessige for å få gjennomført undersøkelsen eller vedtaket. Bruk av politi må derfor være siste utvei da det helt klart er en stor påkjenning for både barn og foreldre.

For å forstå begrepet bistand vil jeg forsøke å svare på underproblemstillingen: «*Hva menes med begrepet bistand etter bvl § 6-8*»?

2.3 Begrepet «Bistand»

For å se nærmere på begrepet *bistand* i § 6-8 indikerer det at politiets oppgave vil være å ha kontroll på situasjonen slik at barnevernet selv klarer å oppnå formålet sitt. Politiet skal ha en hjelpefunksjon og være til assistanse dersom behovet oppstår. Det er dermed viktig å presisere at det ikke er politiets oppgave å gjennomføre barnevernets tiltak. Nøkkelordene ved bistand er å «*legge forholdene til rette*». ¹⁶ Eksempelvis ved å holde fast en utagerende far som ikke vil slippe inn barnevernet.

Selv om begrepet bistand i seg selv er lett å forstå og anvende i det daglige språket så kan det fortsatt skape en språklig uklarhet da det ikke står eksplisitt i lovteksten hva denne bistanden skal innebære. Ordet bistand har en ganske solid kjerne, og vi skjønner at politiet må bidra på en eller annen måte. ¹⁷ Men utover det kan det diskuteres om ordet skaper tolkningstvil for hvordan politiet skal oppføre seg i en gitt situasjon og hvor langt de skal strekke seg for å hjelpe barnevernet. ¹⁸

Justisdepartementet mente i forarbeidene¹⁹ til lov om endringer i barnevernloven at «*i de tilfelle politiet yter bistand, må det være opp til politiet å avgjøre hvilken framgangsmåte som benyttes for så vidt gjelder utførelsen av bistanden*». Det nevnes også uttrykkelig at det er den enkelte stasjon eller lensmannskontor som barnevernet henvender seg til som selv skal vurdere hvordan de ønsker å bistå ved gjennomføringen av undersøkelsen eller vedtaket. Det nevnes da som et eksempel at politiet selv kan vurdere bruken av uniformering, utrykningskjøretøy og lignende.

¹⁵ Ot.prp. nr. 71 (1993-94) s. 18

¹⁶ Ragnar L. Auglend, Henry John Mæland og Knut Røsandhaug, *Politirett*, 2.utgave Oslo 2012 s. 668

¹⁷ Erik Magnus Boe, *Grunnleggende juridisk metode*, 3.utgave Oslo 2012 s. 89

¹⁸ Auglend, Mæland & Røsandhaug, *Politirett*, s. 313

¹⁹ Ot.prp. nr. 71 (1993-94) s. 17

Ut fra det som står i forarbeidene tolker jeg det slik at politiet gis en egen selvstendig rolle når vedtaket skal gjennomføres. Selv om barnevernet skulle ønske at bistanden skal gjennomføres uniformert, så er det politiet selv som må vurdere om bistanden bør gjennomføres på denne måten.

For å knytte bvl § 6-8 opp mot politiets plikt til å bistå andre offentlige etater vil jeg se nærmere på underproblemstillingen «*Hvilke lover er det som hjemler politiets bistandsplikt til andre offentlige etater?*»

3. Bistandsplikten til andre offentlige etater

3.1 Politiloven § 2

Politiets ansvar for å bistå andre offentlige myndigheter er hjemlet i politiloven²⁰ § 2 som tar for seg politiets samfunnsoppgaver. Det står i pl § 2, nr.5 at politiet skal «*på anmodning yte andre offentlige myndigheter vern og bistand under deres tjenesteutøvelse når dette følger av lov eller sedvane*».

Så lenge politiet er innehavere av statens voldsmonopol vil de ha en alminnelig plikt til å bistå andre offentlige organ når organets tjenestemenn ikke kan gjennomføre vedtaket sitt uten at de selv utsettes for fare eller møter fysisk motstand, og bruk av makt blir ansett som nødvendig for å gjennomføre vedtaket. Som det nevnes i ordlyden kan plikten til å bistå stå hjemlet direkte i lovverket, slik som i bvl § 6-8. Men bistandsplikten kan også utløses gjennom en sedvanerettslig plikt hvor det forventes at politiet griper inn.²¹

I NOU 1981:35 som omhandler politiets rolle i samfunnet skrives det at henvisningen til sedvanen i politiloven er viktig for å kunne gi politiet mulighet til å gripe inn også der det ikke står hjemlet i lov.²² Sedvane betyr at det ikke trenger å foreligge handlingsplaner eller rutiner for når politiet må bistå en annen etat. Dersom det forventes at politiet skal gjøre noe i en gitt situasjon, og de har utstyret og kompetansen til å gjennomføre det, vil bistandsplikten slå inn.²³ Bistandsplikten ovenfor andre myndigheter blir videre omtalt i politiinstruksen.

²⁰ Lov om politiet (politiloven) av 4.august 1995 nr.53

²¹ Auglend, Mæland & Røsandhaug, *Politirett*, s. 313

²² NOU 1981: 35 *Politiets rolle i samfunnet* s.46

²³ Ot.prp.nr.22 (1994-1995) s. 60

3.2 Politiinstruksen § 2-2 nr. 5

Politiinstruksen gjelder ovenfor enhver som etter pi § 1-1 har politimyndighet.

Politiinstruksen er hjemlet i pl § 29 og gir bestemmelser og regler for hvordan politiet skal opptre i tjenesten og hvordan de skal utøve arbeidet sitt.

I likhet med pl § 2, nr. 5 nevnes det også i pi § 2-2, nr. 5 at politiet skal «*På anmodning yte andre offentlige myndigheter vern og bistand under deres virksomhet når dette følger lov eller sedvane.*»

I pi § 2-2 nr. 5 legges det derimot til at politiet skal gripe inn på eget initiativ på andre myndigheters kontrollområder dersom de anser at det er fare for liv, helse eller viktige samfunnsmessige verdier. Dermed er det ikke alltid tilfelle at plikten til å bistå nødvendigvis trenger å utløses av en anmodning. Møter politiet en hendelse som tilsier at det som utspiller seg har en nærliggende og saklig rolle til politiets funksjon så må politiet altså bistå selv om det ikke er deres saksområde.²⁴ Et eksempel her kan være at politiet under en trafikkontroll påtreffer en mor med et spedbarn som har pustebesvær. Selv om det er et helseoppdrag bør politiet ut fra instruksen selv ta initiativ og kjøre barnet til nærmeste helsehjelp.

3.3 Gjennomføringen av bistand etter pi § 13-5

Videre omhandles bistandsplikten i politiinstruksens kapittel 13, som tar for seg den konkrete bistanden til annen offentlig myndighet og hvordan den skal utføres.

I pi § 13-5 står det at det er opp til politiet selv å vurdere hvordan de vil utføre oppdraget, hvilke midler de vil bruke og om de har lov til å bistå. Politiet må ta en selvstendig vurdering ut fra oppdragets art om hva som er nødvendig og forholdsmessig å gjøre dersom et annet offentlig organ ønsker bistand. Det organet som anmoder bistand bør være tilstede under utførelsen, og berørte parter bør informeres om at makt kan bli brukt.²⁵

Hvordan politiet skal utføre bistand etter politiinstruksen og politiloven kan vi se samsvarer med funn i drøftelsen av bvl § 6-8 i punkt 2.

Selv om politiet har en bistandsplikt ovenfor andre offentlige myndigheter skal jeg videre i oppgaven vise til at ethvert inngrep fra politiets side må vurderes opp mot begrensningene om

²⁴ Politidirektoratets høringsuttalelse av NOU 2009:22 s. 3

²⁵ Alminnelig tjenesteinstruks for politiet (politiinstruks) av 22. juni 1990

at inngrepet må være nødvendig, forholdsmessig og nå kravene om saklighet etter politiloven § 6.²⁶

4. Politiloven § 6

Det er politiloven § 6 som angir de grunnleggende prinsippene for hvordan politiet skal utøve sin myndighet, og hvordan etatens ulike virkemidler skal anvendes. Prinsippene vil måtte følges uavhengig av hvilket saksområde og hjemmelsgrunnlag man tar utgangspunkt i. Selv om politiets bistandsplikt til barnevernet hjemles i barnevernloven vil politiet også måtte følge prinsippene etter pl § 6.²⁷

Som tidligere nevnt er politiinstruksen hjemlet i politiloven, som igjen er utgangspunktet for politiets samfunnsoppgaver, og favner således bistandsplikten til andre offentlige myndigheter. Derfor vil et inngrep fra politiet etter politiloven, politiinstruksen og bvl § 6-8 først måtte vurderes opp mot prinsippene etter pl § 6.

Etter pi § 13-5 som omhandlet gjennomføringen av selve bistanden ble det presisert at politiets tiltak må både være nødvendig og forholdsmessig. Dette er prinsipper som etter pll § 6 må være oppfylt for at et inngrep skal være lovlig. I tillegg til et krav om at prinsippene følges, hjemler også pl § 6, fjerde ledd politiets mulighet til å bruke fysisk makt.²⁸

For å forstå noen av grunnprinsippene som politiet må forholde seg til når de gjennomfører bistand til andre etater vil jeg gi en kort redegjørelse av behovsprinsippet, forholdsmessighetsprinsippet og saklighetsprinsippet etter politiloven § 6.

4.1 Behovsprinsippet

I politiloven § 6 kan vi finne behovsprinsippetets kjerne i annet ledd, første punktum.

Der står det: «*Politiet skal ikke ta i bruk sterkere midler uten at svakere midler må antas utilstrekkelige eller uhensiktsmessige, eller uten at slike forgjeves har vært forsøkt.*»

Ut fra ordlyden angir behovsprinsippet et krav om at politiet må finne det middelet som er ansett å være minst inngripende i den aktuelle situasjonen. Samtidig utledes det også gjennom behovsprinsippet et krav om at det middelet som vurderes må være nødvendig for å gjennomføre oppdraget.²⁹

²⁶ Steinar Fredriksen og Kai Spurkland, *Ordensjuss*, Oslo 2014 s. 57

²⁷ Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 61

²⁸ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 57

²⁹ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 62

Som det står skrevet om behovsprinsippet i forarbeidene til politiloven: «*Det må for det første være et klart behov for det aktuelle tiltak.*»³⁰ Dersom en uønsket situasjon ikke vil opphøre uten bruk av et aktuelt tiltak vil det dermed være et klart behov. En vurdering av skaderisikoen og situasjonens art vil blant annet kunne være med å bestemme hvor stort behovet for inngrepet er.³¹ Videre sier forarbeidene at om man har mulighet til å velge mellom flere aktuelle tiltak skal det minst inngripende tiltaket alltid forsøkes først. Gir det ikke resultater eller er å anse som uhensiktsmessig i situasjonen vil det være behov for å prøve andre tiltak.³²

Når det gjelder kravet om at tiltaket også skal være nødvendig, må en først vurdere hva som er målet med den tjenestehandlingen man utfører, hva som kan være minst inngripende å foreta seg og vurdere hvilke følger inngrepet vil få.³³ Dersom man tar utgangspunkt i hendelsen fra praksisåret var målet med oppdraget å ta barnet ut fra hjemmet. Da foreldrene låste døren valgte politiet å knuse glasset i døren. Her ville et lempeligere middel helt klart vært å banket på og forsøkt en mer verbal tilnærming for å få foreldrene til å låse opp.

Samtidig spilte også kravet om nødvendighet en stor rolle i oppdraget. Grunnet foreldrenes tidligere historikk og usikkerhet rundt barnets helse ble det ansett som tidskritisk å få kontroll på situasjonen. Følgene ved å prøve et lempeligere middel kunne være at barnet ble skadet. Da foreldrene låste døren ble det, slik som politiet oppfattet situasjonen, ansett som uhensiktsmessig å forsøke et lempeligere middel. Således måtte politiet bruke et mer inngripende middel ved hjelp av fysisk makt for å åpne døren og få kontroll på situasjonen. Det ble vurdert dit hen at målet ved inngrepet ikke kunne nås ved hjelp av andre mildere midler.³⁴

Etter at politiet har foretatt en vurdering rundt mildeste inngrep, og om det i situasjonen er nødvendig, må det videre stilles et spørsmål om inngrepet er å anse som forholdsmessig.³⁵

³⁰ Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 18-19

³¹ Auglend, Mæland & Røsandhaug, *Politirett*, s. 414

³² Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 18-19

³³ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 62

³⁴ Auglend, Mæland & Røsandhaug, *Politirett*, s. 413

³⁵ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 65

4.2 Forholdsmessighetsprinsippet

Forholdsmessighetsprinsippet fremmes i pl § 6, annet ledd, annet punktum hvor det står at:
«De midler som anvendes, må ... stå i forhold til situasjonens alvor, tjenestehandlingens formål og omstendighetene for øvrig.»

Som det går fram av ordlyden kan vi se at selv om inngrepet både er nødvendig for å gjennomføre tjenestehandling og det blir sett på som det mildeste inngrepet, vil det allikevel ikke kunne brukes dersom det er noe med situasjonen og omstendighetene som gjør at inngrepets virkning ikke står i forhold til hva politiet ønsker å oppnå.³⁶ De positive sidene og nytten ved å utføre tjenestehandlingen må være større enn de negative konsekvensene den har for involverte parter.³⁷ Når man vurderer om et inngrep er nødvendig ser man gjennom politiets øyne. Derimot tar forholdsmessighetsprinsippet et annet perspektiv; - for å vurdere om et inngrep er forholdsmessig må man se situasjonen ut fra perspektivet til den personen som blir påvirket av inngrepet.³⁸

I forarbeidene til politiloven blir forholdsmessighet forklart med at den *«skaden eller ubeleiligheten forbundet med inngrepet, ikke må stå i et misforhold til det som ønskes oppnådd.»*³⁹ Dersom man ser at ulempene til den som påvirkes blir så store at det ikke lenger står i forhold med inngrepets mål vil det ikke lenger være forholdsmessig å gjennomføre inngrepet.

Tar man igjen utgangspunkt i hendelsen fra praksisåret kan man prøve å se den fra foreldrenes perspektiv. Ut fra situasjonen og omstendighetene kan man tenke seg at foreldrene var under et sterkt psykisk press, hadde ekstremt liten tillit til barnevern og hadde en reel frykt for at de når som helst kunne komme å ta barnet. Vurderingen av forholdsmessighetsprinsippet må her ses opp mot hva politi og barnevern ønsket å oppnå i situasjonen og inngrepets virkning. Prinsippet innvirker ikke bare på valget mellom ulike typer inngrep, men også om politiet i det hele tatt skal foreta seg en handling.⁴⁰

Barnevernet ønsket å oppnå kontakt og samarbeid med foreldrene og se til at barnet ikke var skadet eller utsatt for fare. Politiets mål var at barnevernet skulle få gjennomføre oppdraget sitt uten at det oppstod fare for de involverte. Derimot ble oppdraget utført på en slik måte at foreldrenes største frykt ble realisert og tilliten til både barnevern og politi ble svekket.

³⁶ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 60-61

³⁷ Auglend, Mæland & Røsandhaug, *Politirett*, s. 417

³⁸ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 65

³⁹ Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 18-19

⁴⁰ Auglend, Mæland & Røsandhaug, *Politirett*, s. 418

Således kunne inngrepets virkning føre til at det ikke stod i forhold til hva barnevernet ønsket å oppnå.

På en annen side må man ta med i vurderingen at det forelå en stor usikkerhet rundt barnets helse. I det øyeblikket foreldrene ikke lenger ønsker kontakt vil politiets og barnevernets mål være å se til at barnet har det bra. De må ta en vurdering på hvor mye det er som faktisk står på spill dersom de ikke velger å bryte opp døren. Var formålet å redde liv kunne inngrepet på tross av dets virkning allikevel være forholdsmessig.⁴¹

Det siste grunnprinsippet jeg vil drøfte i oppgaven er saklighetsprinsippet som stiller krav til beslutningsprosessen i forkant av inngrepet og hva inngrepet kan innebære.⁴²

4.3 Saklighetsprinsippet

Saklighetsprinsippet kommer til syne i pl § 6, tredje ledd: «*Politiet skal opptre saklig og upartisk og med omtanke for personers integritet ...*»

Det stilles et krav om at politiet skal være upartiske og opptre saklig ovenfor personer som opplever inngrep fra politiet. I samme ledd nevnes også prinsippet om at politiet skal ta hensyn til personvernet når de utfører en tjenestehandling. Forarbeidene⁴³ til politiloven gir ikke noe mer rettleiding i hva som ligger i begrepet saklig, men det står skrevet at politiet skal følge prinsippene om å være upartiske og saklige i sin myndighetsutøvelse. Som Fredriksen skriver er det «... *ingen forskjell mellom å være usaklig og være partisk*»⁴⁴ Således kan man si at for å være saklig i en situasjon hvor barnevernet ønsker bistand må man samtidig kunne opptre objektivt.

Prinsippene om objektivitet og saklighet er hentet fra reglene om habilitet i den alminnelige forvaltningsretten og straffeprosessloven^{45, 46}. Kort fortalt omfavner disse reglene blant annet kravet om alle skal behandles likt og forbudet mot å ta utenforliggende hensyn.⁴⁷

I forarbeidene til politiloven står det at prinsippet om likebehandling skal gjelde alle som inngår i offentlig myndighet.⁴⁸ Videre nevnes det at politiet både må være objektive og

⁴¹ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 69

⁴² Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 60

⁴³ Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 19

⁴⁴ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 70

⁴⁵ Lov om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) av 22. mai 1981 nr. 25

⁴⁶ Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 61

⁴⁷ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 60

⁴⁸ Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 18-19

saklige ved å ikke legge vekt på utenforliggende hensyn.⁴⁹ Begrepet «utenforliggende hensyn» tar sikte på å omfavne forhold som politiet i sin tjenesteutøvelse ikke kan ta med i vurderingen av et inngrep.⁵⁰ Et eksempel kan være at en politibetjent ikke skriver gebyr for glemt førerkort fordi personen er en kamerat. Han følger da ikke prinsippet om likebehandling og objektivitet.

Dersom vi går tilbake til politiinstruksen i punkt 2.1, vil man kunne kjenne igjen saklighetsprinsippet i pi § 13-4. Politiet har et ansvar som innebærer at de skal vurdere enhver anmodning. De må være objektive, saklige og ivareta personvernet ved å kontrollere at det organet som ønsker bistand har kontroll på de faktiske forholdene som foreligger. Og slik bidra til at uriktige opplysninger ikke skal ligge til grunn for et inngrep som krenker personvernet. Saklighetsprinsippet skal som Auglend skriver bidra til at politiet ikke tar: «Vilkårlige eller tilfeldige avgjørelser ... valgt på slump uten noen skjønnsutøvelse, eller fordi hensyn er oversett eller tillagt overdreven vekt»⁵¹

Jeg tolker det slik at dersom politiet skal kunne vurdere en bistandsanmodning fra barnevernet på en saklig og objektiv måte må politiet samtidig ha en grunnleggende forståelse for hvordan barnevernet jobber. Samtidig må politiet ha kunnskap om hvor barnevernet hjemler sine avgjørelser og hvilke prinsipper de følger for ikke å overse viktige hensyn. Derfor vil jeg videre i oppgaven svare på underproblemstillingen «Hvilke lover og prinsipper er det barnevernet jobber utfra før de velger å kontakte politiet?»

5. Barnevernets hjemmelsgrunnlag

Barnevernloven § 6-8 sier at bistand fra politiet kan kreves ved undersøkelser etter blant annet bvl § 4-3 og akuttvedtak etter bvl § 4-6 annet ledd. Det nevnes også flere andre paragrafer i bvl § 6-8 hvor barnevernet kan kreve bistand. På grunn av oppgavens størrelse vil jeg ikke ta for meg disse paragrafene.

For å få en bedre forståelse for bistandsplikten, ønsker jeg å belyse hvilke prinsipper og paragrafer barnevernet jobber utfra før de velger å tilkalle politiet. Prinsippet om «barnets beste» er barnevernets overordnede mål og hjemles i bvl § 4-1. Jeg kommer først til å utdype hva som ligger i dette prinsippet.

⁴⁹ Ot.prp.nr.22 (1994 – 1995) s. 18-19

⁵⁰ Fredriksen & Spurkland, *Ordensjuss*, s. 71

⁵¹ Auglend, Mæland & Røsandhaug, *Politirett*, s. 418

5.1 Prinsippet om barnets beste

Etter kapittel 4 i barnevernloven som omhandler særlige tiltak ovenfor barn, skal barnevernet etter § 4-1 jobbe mot å oppnå det beste for barnet når paragrafene i kapittelet kommer til anvendelse.

I Grunnloven⁵² § 104, annet ledd står det at: «*Ved handlingar og i avgjerder som vedkjem born, skal kva som er best for barnet, vere eit grunnleggjande omsyn.*»

Barnevernet vil i tråd med grunnloven alltid strebe etter å oppnå det beste for barnet i et hvert tilfelle. Dersom det går på bekostning av privatlivets fred eller foreldrenes interesser uttrykker forarbeidene⁵³ at barnets beste alltid veier tyngst ved en skjønnsmessig vurdering av hjemmesituasjonen. Andre faktorer som kommer i konflikt med barnets beste må derfor vike.

Forarbeidene⁵⁴ til bvl § 4-1 sier at barn har behov for et stabilt liv med trygge og voksne mennesker rundt seg. Dersom det skal fattes hjelpetiltak opp mot et barn skal det gis på grunnlag av hvilke behov barnet ser ut til å trenge. Dette er uavhengig av hvilke tiltak barnevernet vurderer opp mot en individuell sak, barnets beste kommer alltid først.

5.2 Barnevernloven § 4-3

Barnevernloven § 4-3 som tar for seg barnevernets rett og plikt til å foreta undersøkelser sier i første ledd at en undersøkelse skal igangsettes av barnevernet så fort som mulig dersom det er «*rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter dette kapitlet*». I annet ledd står det at gjennomførelsen av undersøkelsen skal utarte seg på en slik måte at de berørte partene opplever minst mulig skade og at den ikke ansees som uforholdsmessig. Etter tredje ledd kan ikke de berørte partene hindre at en slik undersøkelse blir gjennomført.

5.2.1 Skjønnsmessig vurdering etter første ledd

Vilkåret «*rimelig grunn til å anta*» etter første ledd vil ifølge forarbeidene⁵⁵ spille på en skjønnsmessig vurdering som bygges opp med informasjon som kan komme fra familie, venner, politi eller andre etater som er underlagt meldeplikt til barnevernet.

⁵² Kongeriket Noregs grunnlov (Grunnlova) av 17.mai 1814

⁵³ Ot.prp.nr.44 (1991-1992) s. 30

⁵⁴ Ot.prp.nr.44 (1991-1992) s. 29

⁵⁵ Ot.prp.nr.44 (1991-1992) s. 30

For barnets beste blir det ansett at terskelen for å utføre undersøkelser etter vilkåret «*rimelig grunn til å anta*» er såpass lav at det ikke hindrer barnevernet i å utføre en undersøkelse dersom det finnes indikasjoner på omsorgssvikt eller former for mishandling hos et barn.⁵⁶

5.2.2 Kravet om varsomhet etter annet ledd

I bvl § 4-3, annet ledd står det at undersøkelsen skal gjøre minst mulig skader og ikke gå utover det som er forholdsmessig. Forarbeidene presiserer at barnevernet må: «... *gå så varsomt fram som sakens alvor tillater*»⁵⁷

Selv om terskelen for undersøkelser er lav stilles det her et krav om varsomhet i barnevernets fremgangsmåte. Det må unngås at undersøkelsen blir unødvendig belastende for de involverte partene. Dette innebærer vanskelige vurderinger for barnevernet dersom det oppstår interessekonflikter mellom barnets beste og foreldrenes behov. En slik konflikt vil ofte være belastende og utfordrer således kravet om varsomhet.⁵⁸

5.2.3 Politibistand etter tredje ledd

Etter tredje ledd nevnes det at foreldre eller den som barnet bor hos ikke kan motsette seg en undersøkelse i hjemmet. Ved slike tilfeller kan barnevernet be om bistand fra politiet.⁵⁹

Politibistand etter bvl § 4-3 er som tidligere nevnt regulert i bvl § 6-8.

Grunnet kravet om varsomhet etter bvl § 4-3, annet ledd tenker jeg at politibistand vil kunne innebære en stor belastning for både foreldre og barn. Når en undersøkelse allerede oppleves som svært belastende ved at barnevernet møter opp, ser jeg for meg at bruken av politi vil være uforholdsmessig ved de aller fleste undersøkelser etter bvl § 4-3, fordi belastningen da kan bli enda større.

Derimot vil kravet om barnets beste komme foran kravet om varsomhet. Kan man si at undersøkelsen må gjennomføres fordi det er det beste for barnet i den aktuelle situasjonen, og barnevernet i tillegg møter sterk motstand eller farlige situasjoner, vil bruk av politi allikevel være forholdsmessig.⁶⁰

⁵⁶ Ofstad & Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, s. 73-74

⁵⁷ Ot.prp.nr.44 (1991-1992) s. 108

⁵⁸ Ofstad & Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, s. 75-76

⁵⁹ Ot.prp.nr.44 (1991-1992) s. 132

⁶⁰ Ofstad & Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, s. 76

Nå har jeg tatt for meg relevante deler av bvl § 4-3 som tar for seg undersøkelsessaker hvor barnevernet kan be om bistand fra politiet. Videre i oppgaven vil jeg se på akutthjemlene i barnevernloven og nærmere bestemt bvl § 4-6.

5.3 Barnevernloven § 4-6

Dersom det er noe som tilsier at et barn er i en situasjon som blir ansett som svært skadelidende plikter barnevernet å gripe inn for å opphøre situasjonen og sette inn motvirkende tiltak. Dette er en rett som barnevernet har og omhandles i bvl § 4-6 som hjemler midlertidige vedtak i akutte situasjoner.⁶¹

Bvl § 4-6 første ledd viser til at barnevernet skal gripe inn og iverksette hjelpetiltak dersom et barn er uten omsorg fordi foreldrene er syke eller barnet av andre grunner mangler nødvendig omsorg. Etter første ledd kan ikke barnevernet be politiet om bistand eller opprettholde hjelpetiltak dersom foreldrene ikke ønsker det. Dersom barnevernet ikke kan anvende bvl § 4-6, første ledd men fortsatt anser barnets tilstand som kritisk må paragrafens andre ledd benyttes.

5.3.1 Grunnvilkåret «vesentlig skadelidende» etter annet ledd

I barnevernloven § 4-6, annet ledd hjemles det at barnevernadministrasjonens leder eller påtalemyndigheten, uten foreldrenes samtykke, kan treffe et midlertidig vedtak om at barnet skal plasseres utenfor hjemmet dersom det er «fare for at et barn blir vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet».

Hvorfor påtalemyndigheten har muligheten til å fatte vedtak etter barnevernloven står ikke drøftet i forarbeidene. Man må anta at den var ment til bruk ved tilfeller hvor barnevernadministrasjonens leder, eller stedfortreder ikke var mulig å få tak i.⁶²

Ut fra ordlyden ser man at det er snakk om en akutt situasjon hvor grunnvilkåret er «vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet». Her må det klargjøres om barnet er i «hjemmet» eller eventuelt hvor barnet skal oppholde seg. Videre må en se på hva det er med situasjonen i hjemmet som tilsier at barnet ikke lenger kan «forbli» hjemme. Til slutt må en kunne si at vilkåret «vesentlig skadelidende» er oppfylt ved å se på hvilke skader barnet kan pådra seg. Samtidig stiller ordlyden et krav til fare og hvor stor faren for skade skal være.⁶³

⁶¹ Ofstad & Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, s. 109-110

⁶² Ofstad & Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, s. 113

⁶³ Oppedal, *Akutthjemlene i barnevernloven*, s. 125-126

Barnet må ikke nødvendigvis være skadet for at barnevernet skal plassere det utenfor hjemme. Så lenge det i hjemmet foreligger en «fare» for vesentlige skader vil barnevernet kunne ta i bruk bestemmelsen i bvl § 4-6, annet ledd. Men det stilles derimot et krav til at denne faren kan sannsynliggjøres gjennom eksempelvis varslinger til barnevernet eller samtaler med foreldre og barn. Andre eksempler kan være å vise til underernæring, eller at en av omsorgspersonene flytter sammen med en person som tidligere har forgrepet seg på barnets søsken. På en slik måte vil barnet selv om det oppfattes som uskadd, være i en faresituasjon hvor en inngripen fra barnevernet kan hindre skader.⁶⁴

Men hvordan skal barnevernet kunne vurdere mulige skader barnet kan pådra seg i hjemmet, og angi omfanget av faren som barnet er utsatt for? Et nærmere svar på dette får man i forarbeidene til barnevernloven.

5.3.2 En skjønnsmessig vurdering

Det står i forarbeidene⁶⁵ som kommentar til bvl § 4-6 at dersom det vurderes et akuttvedtak må vurderingen av vilkårene bli: «*noe skjønnsmessig*» og det gis uttrykk for at muligheten til å utvise skjønn er viktig og at det hverken er mulig eller ønskelig å fjerne skjønnselementet. Derfor vil barnevernet ha mulighet til å ta skjønnsmessige vurderinger for å se om vilkåret «*vesentlig skadelidende*» er oppfylt.

Forarbeidene⁶⁶ sier videre at dersom barnevernets leder ønsker å plassere et barn utenfor hjemmet må det tas en avveining av skaderisikoen barnet utsettes for ved å forbli i hjemmet. En slik avveining vil ofte innebære skjønnsmessige vurderinger basert på aktuelle opplysninger i saken. I avveiningen må det også vurderes aktuelle hjelpetiltak som kan anses mildere enn plassering, og samtidig reduserer risikoen i hjemmet til et nivå hvor barnet ikke lenger er å anse som vesentlig skadelidende.

5.3.3 Vurdering av vilkåret «vesentlig skadelidende»

Hva som ligger i begrepet *vesentlig skadelidende* sier derimot forarbeidene svært lite om og kommer ikke med eksempler som kan tydeliggjøre slike situasjoner.

Sammenligner vi med andre bestemmelser i barnevernloven vil vi se at det er barnets helse og utvikling som står i fokus og som loven ønsker å verne om. Det er blant annet et fokus på å forebygge skader som påvirker barnets utvikling jf. bvl § 1-1. Dette innebærer både fysiske og

⁶⁴ Oppedal, *Akutthjemlene i barnevernloven*, s. 142

⁶⁵ Ot.prp.nr.44 (1991-1992) s. 35

⁶⁶ Ot.prp.nr.44 (1991-1992) s. 109

psykiske akutte skader på kort sikt, utviklingsskader og andre typer belastninger som helt klart vil kunne gå innenfor begrepet «*vesentlig skadelidende*» så lenge det kan ha en negativ påvirkning på barnets videre utvikling.⁶⁷

I hendelsen min fra praksisåret unngikk foreldrene barnevernet ved å hele tiden flytte på seg. I barnevernets avveining av skaderisikoen kan det ha blitt lagt til grunn at situasjonen ville medføre en negativ påvirkning for barnets videre utvikling. Det ville være en stor belastning for barnet å hele tiden forholde seg til nye steder, det ville forhindre nødvendig helsehjelp og hjelpetiltak fra barnevernets side, og flukttilstanden ville hindre at barnet fikk mulighet for skolegang og sosialisering med andre barn.⁶⁸

Selv om barnet ikke led av akutte skader vil jeg tenke at den videre utvikling, og faren for senskader som barnet her kunne pådra seg, ville vært alvorlig nok til at vilkåret «*vesentlig skadelidende*», etter en skjønnsmessig vurdering og avveining av skaderisikoen, var oppfylt. Dersom barnevernet i tillegg fryktet at det måtte benyttes makt for å hindre dem i å flykte var det naturlig å sende bistandsanmodning til politiet i dette tilfellet.

Ved å se på barnevernloven §§ 4-3 og 4-6, annet ledd har jeg forsøkt å gi et innblikk i barnevernets eget lovverk og hvilke faglige vurderinger de må ta før de fatter et vedtak som deretter kan følges opp med bistandsanmodning til politiet.

6. Oppsummering

Denne oppgaven hadde utgangspunkt i politiets ansvar opp mot bistandsplikten til barnevernet, og hvilke vurderinger barnevernet gjør seg før de sender bistandsanmodning til politiet. Jeg drøftet først bvl § 6-8, begrepet bistand og bistandsplikten til andre offentlige myndigheter etter politiloven og politiinstruksen. For å svare på problemstillingen fant jeg ut at politiet har et selvstendig ansvar når de vurderer hvordan bistand skal gis, og samtidig har de ansvar for å vurdere lovligheten av enhver bistandsanmodning. Den bistanden som gis må videre vurderes opp mot pl § 6.

For å kunne følge prinsippet om saklighet jf. pl § 6, mener jeg at politiet også må ha kjennskap til barnevernets eget lovverk, hvilke prinsipper de følger og hvilke vurderinger de gjør seg før bistandsanmodning sendes. Jeg fant ut at det viktigste for barnevernet er å opprettholde prinsippet om barnets beste. Og at det skal ligge en grundig vurdering fra

⁶⁷ Oppedal, *Akutthjemlene i barnevernloven*, s. 134-135

⁶⁸ Oppedal, *Akutthjemlene i barnevernloven*, s. 135

barnevernadministrasjonens leder om vilkårene etter bvl §§ 4-3 og 4-6 er oppfylt før politiet bes om bistand. Jeg tenker at dersom den enkelte politimann hadde større kjennskap til denne prosessen ville også politiet vært bedre rustet til å bistå barnevernet.

Litteraturliste

Pensumlitteratur

- Fredriksen, Steinar, Kai Spurkland, *Ordensjuss* (Oslo 2014)

Selvvalgt pensum

- Auglend, Ragnar L, Henry John Mæland og Knut Røsandhaug, *Politirett*, 2.utgave (Oslo 2012)
- Barne-, ungdom-, og familiedirektoratets tolkningsuttalelse av: «*Barnevernlovens § 6-8 - Bistand fra politiet*» Sendt til fylkesmannen i Aust-Agder 27. mai 2015
Hentet fra
[https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMHO/Barn%20og%20foreldre/Tolkingsuttalelse%20barnevernlovens%20%C2%A7%206-8%20\(3\).pdf](https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMHO/Barn%20og%20foreldre/Tolkingsuttalelse%20barnevernlovens%20%C2%A7%206-8%20(3).pdf) (Sjekkset 04.04.2017)
- Boe, Erik Magnus, *Grunnleggende juridisk metode*, 3. utgave (Oslo 2012)
- Linboe, Knut, *Barnevernloven*, 7.utgave (Oslo 2011)
- NOU 1981: 35. (1981). *Politiets rolle i samfunnet* Oslo: Justis- og politidepartement
- Ofstad, Kari, Randi Skar, *Barnevernloven med kommentarer*, 6.utgave (Oslo 2015)
- Oppedal, Mons, *Akutthjemlene i barnevernloven* (Oslo 2008)
- Ot.prp. nr. 71 (1993-94) Om lov om endringer i lov av 17.juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven)
- Ot.prp.nr.22 (1994 - 1995) Om lov om politiet (politiloven)
- Ot.prp.nr.44 (1991-1992) Om lov om barnverntjenester (barnevernloven)
- Politidirektoratets høringsuttalelse av NOU 2009:22 (2009) *Det du gjør, gjør det helt*.
Hentet fra
https://www.politi.no/aktuelt/horinger/Tema_793.xml (Sjekkset 30.03.2017)
- Prop.43 L (2011-2012) Endringer i barnevernloven
- St.meld. nr. 42 (2004-2005). *Politiets rolle og oppgaver*. Justis- og politidepartementet (Oslo 2005)

Lover og forskrifter

- Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juli 1992 nr. 100, sist endret ved lov av 4.september 2015 nr. 85

- Lov om politiet (politiloven) av 4. august 1995 nr. 53, sist endret ved lov av 27. januar 2017 nr. 53
- Almennelig tjenesteinstruks for politiet (politiinstruksen) av 22. juni 1990 nr. 3963, sist endret ved forskrift av 19. juni 2015 nr. 673
- Kongeriket Noregs grunnlov (Grunnlova) av 17.mai 1814, sist endret ved forskrift 10.juni 2016 nr. 615
- Lov om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) av 22. mai 1981 nr. 25, sist endret ved lov av 16. desember 2016 nr. 96 og 98
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10.februar 1967, sist endret ved lov av 10. juni 2016 nr. 23

Rettsavgjørelser

- Rt. 2004, s. 128